

(ISSN: 2602-4047)

Taşyürek, Z. & Metin Göksu, M. (2023). A View on Entrepreneurship from the Perspective of Teachers, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22), 1862-1897.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.703>

Article Type (Makale Türü): Research Article

A VIEW ON ENTREPRENEURSHIP FROM THE PERSPECTIVE OF TEACHERS

Zeynep TAŞYÜREK

Dr., Bayburt University, Bayburt, Turkey, ztasyurek@bayburt.edu.tr

ORCID: 0000-0001-8776-7009

Meral METİN GÖKSU

Assoc. Prof., Kafkas University, Kars, Turkey, meralmetin38@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-6858-7544

Received: 21.05.2023

Accepted: 17.08.2023

Published: 01.09.2023

ABSTRACT

The purpose of the research was to reveal how Social Studies teachers perceive the concept of entrepreneurship and how teachers relay concept-related information. This study utilized a basic qualitative research design. The study group consisted of 14 and 10, respectively, social studies teachers employed in Kars and Bayburt city centers in the fall semester of the 2020-2021 academic year. This study utilized a semi-structured interview form to collect the research data. Semi-structured interviews enable the collection of qualitative data from the participants, which was then transferred to the technological setting and subjected to inductive content analysis. Considering the findings on "the concept of entrepreneurship," teachers characterized it as creating something, taking risks, contributing to production, being brave and assertive, and utilizing opportunities. Regarding "teachers' views on whether they consider themselves entrepreneurs," 41.6% of the teachers identified themselves as entrepreneurs, whereas 33.3% stated as not entrepreneurs. Additionally, 25% of the participant teachers claimed to be 'partially' entrepreneurs. Participants in both the Kars and Bayburt provinces asserted their engagement with significant activities to increase their students' entrepreneurial skills in response to the research findings on "teachers' views on activities that will provide students with entrepreneurial skills. The Social Studies teachers participating in the current study asserted that they could not allocate enough time to entrepreneurship-related practices due to their intense curriculum and few hours allotted for Social Studies courses.

Keywords: Entrepreneurship, skill, teacher, social studies.

INTRODUCTION

The present century has been changing and evolving constantly, and separating society from keeping pace with this change and progress is impossible. Hence, the concept of entrepreneurship becomes a crucial issue for societal development. Entrepreneurial skill is also one of the critical elements in improving success and quality. The creation and distribution of innovative ideas require individuals with higher entrepreneurial skills. Raising entrepreneurial individuals is undoubtedly one of the substantial outputs of the education system. The educational system fosters risk-taking entrepreneurial individuals and provides them with opportunities to gain a place in society.

Entrepreneurial individuals should possess the ability to communicate effectively, work flexibly and harmoniously in a team spirit and cooperation, be information-media and technology literate, think creatively and critically, solve problems, can produce, develop social and cultural competence, learn to learn, and be capable of self-regulation (Dede, 2010).

Although the concept of entrepreneurship is typically associated with the economy and its related domains, it is widely recognized as a concept providing better insight into the opportunities that potentially arise in the development of individuals' social and commercial activities (Başar, 2013; Chell, 2007; cited in Yazıcı, Uslu, and Arık, 2016). Accordingly, entrepreneurial individuals realize the opportunities around them without relying on their existing resources, and they aim to satisfy their goals and aspirations by developing novel solutions and taking calculated risks (Robbins and Coulter, 1999). The typical characteristics of these individuals are risk-taking, being ambitious, and having entrepreneurial qualities, and they all depend on the society and family they were born, raised, and received early childhood education (Curth, 2011). Consequently, addressing entrepreneurship in schools and putting emphasis on entrepreneurial behaviors by teachers are considerably new phenomena (Ho, 2018: 16). Schools are not only places of providing education but also institutions that endeavor to support their activities in a setting where change is inevitable (Drobnič, 2015: 4; Walsch, 2017: 9). In addition, schools are the entities that help individuals comprehend the entrepreneurship and raise their awareness on this concept (Börü, 2006). Although entrepreneurship is considered a concept in economics, it has taken its place in modern-world curricula, aiming to educate students as entrepreneurial individuals. Hence, in line with this purpose, entrepreneurship has gained recognition as a skill in programs (Akyürek, 2013: 54). The Social Studies Curriculum, updated in 2018, emphasized the significance of gaining knowledge to students as well as turning the acquired knowledge into a skill (Tarhan, 2019). Because the information turned into skills not only creates behavioral changes permanently impacting individuals' lives, it also enables them to effectively perform the tasks given through skill, experience, and education (Smith and Petersen, 2011).

Nowadays, teachers also pose a critical function in educating entrepreneurial individuals. Making teachers more adept in different knowledge, skills, and attitudes and extending their proficiencies will set the standard of guidance they will provide their students. Teachers may also reveal intrinsic entrepreneurial skills within their students through activities both inside and outside the classroom and may contribute to students'

generating high-level thinking skills. Therefore, teachers must initially be entrepreneurs if they sincerely aspire to train entrepreneurial students (Peltonen, 2008). In addition, teachers' attribute to entrepreneurship and how it depends on the entrepreneurial competencies and behaviors of teachers is also a critical issue (Borasi and Finnigan, 2010: 23). The preservice teachers should initially have received a satisfactory level of entrepreneurship education undergraduate education to apply the entrepreneurial aspects in the classroom successfully (European Commission, 2013). The entrepreneurship attributes that students receive in their undergraduate education will significantly support them in gaining additional skills such as problem-solving, creative thinking, critical thinking, and communication, enabling them to reach a level of knowledge to establish their self-businesses when they graduate and begin to their business life (Beca, 2007). In this context, students should advisably receive education for entrepreneurship skills starting from at least the primary school level until higher education. In addition, if teachers and prospective teachers, who play a crucial role in educating entrepreneurial students, initially inspire themselves to become enterprising individuals, they will genuinely contribute to the training process of new entrepreneurs (Aydın and Öner, 2016). The literature review revealed several studies focusing on the topic of entrepreneurship with teachers and preservice teachers (Akyürek and Şahin, 2013; Akyüz, Gedik, Akyüz, Yıldırım, 2006; Arslan, 2002; Aytaç, 2006; Bacanak, 2013; Baysal and Özkul, 2009; Bozkurt, Kalkan, Koyuncu and Alparslan, 2012; Börü, 2006; Cansız, 2007; Edor, 2013; İşcan and Kaygın, 2011; Jacob and Ariya, 2015). However, few studies appeared to focus on the views of social studies teachers on developing entrepreneurship skills. Therefore, the current research will anticipatively fill this scholarly gap in the literature. Indeed, in social studies education, teachers and preservice teachers are expected to possess advanced entrepreneurship skills to raise awareness about social problems and social and cultural activities. Assigning teachers to a responsible position in terms of providing diverse knowledge, skills, and attitudes and elevating their competencies will avail itself in the advisory mechanism and instructional scaffolding they will transfer to their students. Hence, such a setting will raise awareness among students and enable them to become risk-taking entrepreneurial individuals.

Research Objective

The research objective was to reveal how Social Studies teachers perceive the concept of entrepreneurship and how teachers relay concept-related information. Accordingly, teachers were asked the following questions as subgoals.

1. What are their views on the concept of entrepreneurship?
2. What are their views on the characteristics of the entrepreneur teacher?
3. What are their views on whether they consider themselves entrepreneurs?
4. What are the activities for students to upskill their entrepreneurship?
5. What are their views on including entrepreneurship skills in the curriculum?
6. What are their views on the entrepreneurial skills that students should possess?
7. What are their views on the method, strategy, and learning model that can help students develop entrepreneurial skills?

METHOD

This section addressed the research model, the study group, data collection, and data analysis steps.

Research Model

This study utilized a basic qualitative research design. This research design aims to acquire more information about the research topic (Merriam & Tisdell, 2016) and is concerned with how people interpret their lives, how they build their worlds, and what meaning they attribute to their experiences (Merriam, 2018). Therefore, the primary reason for choosing this research design was to reveal how teachers perceive the concept of entrepreneurship and how they relay the concept-based information.

Study Group

The appropriate case study group technique was used to establish the study group, which prioritized selecting individuals and groups to be easily researched on purposive sampling (Sönmez and Alacapınar, 2014). The study group consisted of 14 and 10, respectively, social studies teachers employed in Kars and Bayburt city centers in the fall semester of the 2020-2021 academic year. Table 1 displays information about the social studies teachers who comprised the study group.

Table 1. Demographic Information of Social Studies Teachers

		The number of participants
Gender	Female	8
	Male	16
Age	25-30	-
	31-35	5
	36-40	9
	41-45	6
	45-50	4
	0-5	4
Professional Experience (year)	6-10	3
	11-15	11
	16-20	5
	21-25	1

Table 1 indicates that eight and 16, respectively, female and male teachers participated in the study. Since the research utilized simple random sampling, there were more male participants among the participant teachers, and the highest frequency (11) in terms of their professional experience ranged from 11 to 15 years.

Data Collection

This study utilized a semi-structured interview form to collect the research data. The semi-structured interviews typically emphasize the same question sets in each interview session. Once addressing the stated questions, participants are free to express anything they consider relevant to the research subject. However,

researchers may ask additional questions to elicit specific issues and obtain in-depth information (Corbin and Strauss, 2015). Consequently, during the preparation phase of a relevant semi-structured interview form, the current study reviewed the literature and designed a question set related to the research subject. To ensure the scope and format validity of the prepared question set, researchers referred to the opinions of the Social Studies education experts residing in the research area, Bayburt and Kars provinces. Accordingly, in line with the expert opinions, the scope of some questions was rephrased, while others were removed from the list since they were unfit for the research objective. Afterward, the applicability of the designed question set was ensured by performing a pilot survey, and subsequently, some questions went through necessary revisions, which led to changes that made several questions more explicit and easier to comprehend. As a result, the form attained its final version. For the study to be reliable, it is also required to conduct a pilot study with the interviewer and the question set during sessions. It is also crucial for the researcher to record notes using a voice recorder and then convert them into writing to maximize the research's reliability. Because the collected data records, including the date, location, time, interviewees, and observed scenarios, potentially improve the reliability of the data analysis. Moreover, listening to audio recordings can be used to draw abstract conclusions (Merriam, 2018; Creswell, 2016; Glesne, 2012). During the interviews, the researcher used a voice recorder optionally, depending on the interviewees' consent, and interviewees were also allowed to answer the questions in their handwriting if they so desired.

Data Analysis

Semi-structured interviews enable the collection of qualitative data from the participants, which was then transferred to the technological setting and subjected to inductive content analysis. The inductive analysis involves creating patterns, themes, and categories within data. Findings emerge as a result of the interactivity of the researcher with the data. Early stages of qualitative analysis are typically inductive, especially when identifying categories, patterns, and themes for content analysis. This attribute is frequently named open coding to emphasize the significance of data openness (Corbin & Strauss, 2015). A researcher using inductive content analysis first makes open coding, then creates categories, and finally, summarizes it (Elo & Kyngas, 2008; Thomas, 2006). During the analysis of semi-structured teacher interview forms, a coding procedure was employed to make categorizations, and subsequently, the categories were finalized and summarized.

Following the analysis of the interview data, codes and categories were created. The data presentation included the exact quotations from teachers' views. While quoting, teacher-specific codes were used rather than their real names. As a result, the identity of the participant teachers was kept confidential. The coding in the interviews referred to the city name, abbreviated as 'K for Kars' and 'B for Bayburt,' and the number assigned to the teachers during interviews; in other words, the coding of the teachers from Kars province was KT1, KT2, KT3..., whereas it was BT1, BT2, BT3... for the teachers from Bayburt province. During the coding procedure, researchers deemed no specific parameters (gender, age, etc.) of the teachers; they indeed

considered the interviewing order of the teachers. The participants were categorized following the coding process.

Validity and Reliability

As Merriam (2018) stated, validity and reliability apply to developing a conceptual framework for any research, collection, analysis, and data interpretation and indicate the credibility, measurability, and reliability of the research findings. Yıldırım & Şimşek (2008) also underlined that documenting the research data and revealing how the researcher extrapolated the conclusions are essential aspects of the research validity. In this sense, a research analysis must clarify how the entire procedure is carried out, from the data collection to the data analysis, and provide comprehensive lists of the identified categories in the study to ensure validity. As a result, both researchers evaluated the categories derived from the acquired data to ensure the research's credibility. Following these evaluations, the researchers found the diversity of views and calculated the reliability (Reliability = Consensus/Consensus + Disagreement) based on these diversities (Miles and Huberman, 1994). The review of the categories identified by the current study revealed that several categories might fall under different categories. In this case, the reliability was calculated as $76/76+10=0.88$, verifying that the resultant outcome is satisfactory for the research reliability.

FINDINGS

This section includes seven questions posed to the Social Studies teachers and their responses and quotations to these questions in a table format based on their opinions. As a subgoal of the research, the initial question assessed "teachers' views on "the concept of entrepreneurship." Table 2 lists the replies from Social Studies teachers.

Table 2. The Opinions of the Teachers on the Entrepreneurship Concept

Category	Bayburt	Kars	f
Perceiving the differences and creating something	(BT2, BT5, BT6, BT9, BT10)	(KT3, KT6, KT14)	8
Taking risks	(BT2, BT3)	(KT1, KT4, KT6)	5
Contributing to production	(BT2, BT8)	(KT8, KT10)	4
Being brave	(BT3)	(KT8, KT13)	3
Being assertive	(BT3)	(KT3, KT14)	3
Raising the existing potential to the next level	(BT4)	(KT9, KT10)	3
Utilizing the opportunities		(KT1, KT3, KT13)	2
Comprehending the significance of production publicly, nationally, and globally		(KT2, KT5)	2
Taking a step in the context of an idea		(KT1, KT2)	2
Other*	(BT1, BT7, BT5, BT2)		

* Being self-confident, expressing their opinions and views freely, making an effort, being successful

As depicted in Table 2, the majority of the teachers defined the concept of entrepreneurship as creating something by perceiving the differences. Subsequently, the table listed the remarks of taking risks, contributing to the production, being brave and assertive, and raising the existing potential. The following are some quotations from social studies teachers' views on the concept of entrepreneurship:

"It refers to realizing one's own potential, taking realistic steps, and engaging in new activities" (KT9).

"It is the best appraisal of the activities that individuals experienced" (KT1).

"Entrepreneurship is to have self-confidence, to freely articulate personal opinions or express them loudly in their surroundings" (BT1)

"To finish a task without considering whether it is good or bad, beneficial or harmful, is to perform the job even if it results in a loss for you" (BT3).

The second subgoal of the research evaluated "teachers' views on the characteristics of the entrepreneur teacher." Table 3 displays the replies provided by Social Studies teachers.

Table 3. Teachers' Views on the Characteristics of the Entrepreneurial Teacher

Category	Bayburt	Kars	f
Should be open to innovativeness	BT3, BT5, BT8, BT9	KT2, KT3, KT4, KT6, KT8, KT9, KT10, KT12, KT13, KT14	14
Should possess high communication skills	BT7	KT1, KT2, KT3, KT4, KT8, KT12	7
Should be brave	BT2, BT7	KT3, KT4, KT13, KT14	6
Should be able to think critically		KT1, KT2, KT3, KT4, KT10	5
Should have a sense of responsibility		KT2, KT3, KT4, KT12, KT13	5
Should be knowledgeable	BT3	KT8, KT11, KT12	4
Should raise the school and student potential to the next level.	BT3, BT4	KT9, KT14	4
Should be willing to take risks	BT8	KT2, KT3, KT4	4
Should be involved in technology		KT8, KT11, KT12	3
Should possess a leadership spirit		KT3, KT4, KT12	3
Should be above standards	BT10	KT13, KT14	3
Should be able to self-index and adapt to the current conditions	BT9	KT5, KT7	3
Should be active	BT2, BT4	KT9	3
Should be productive	BT1, BT6	KT10	3
Should freely express their opinions	BT3	KT2	2
Other*	BT2, BT7, BT10	KT1, KT2, KT10	6

* Should be self-confident, unafraid of making mistakes, organized, open up new insights by adding on the existing aspects, and foster an environment where individuals can easily articulate (and express) their views.

According to Table 3, teachers primarily opined that entrepreneurial teachers should be open to new ideas. Teachers also emphasized the significance of the skills, such as having strong communication skills, courage, critical thinking abilities, and a sense of responsibility. Correspondingly, they underlined that the key expressions of the teachers in Kars province were entrepreneurial traits, such as critical thinking, a sense of responsibility, the use of technology, and a leadership spirit. The following quotations refer to the opinions of these teachers:

“Entrepreneurial teachers are those who potentially utilize different applications in their settings for their students. For instance, making landforms with play dough instead of displaying landforms on a smart board, in my opinion, is an example of entrepreneurship in terms of ensuring attendance to the classes.” (KT5).

“Entrepreneurial teachers establish a relationship between their students and the environment surrounding them. Entrepreneurial teachers could convert many materials in their settings into learning materials. In addition to following all novel and recent innovations, they potentially use everything to achieve permanent and enjoyable learning, from a newspaper article to a new technological invention” (KT7).

“We should build on the existing aspects and open new insights for the student; in other words, we should go beyond the known. I believe it should carry students and the profession to a higher level, that is, well above the standards; otherwise, this profession would be highly boring. It should include diverse insights and disciplines by further involving the students; hence, it should cover a wide range. The term 'diverse' here refers to not adhering to a sole culture but learning diverse cultures. For instance, of course, you must first teach about your country and surrounding; however, when lecturing about the cultural heritage area, you must also inform the students about the current state of the world. You can teach students why the Pizza Tower is off-kilter or what the cathedrals are. What is meant by the 'discipline' term is that students should not only get specific knowledge in the context of education; instead, they should cultivate numerous disciplines, such as economics, culture, art, and sports, in my opinion, of course...” (BT10)

“There are certain tasks for everyone. An entrepreneur teacher should go beyond these tasks, striving to extend the potentials of the students and school through carrying out novel studies to elevate them to upper levels...” (BT4).

The third subgoal of the research analyzed "teachers' views on whether they consider themselves entrepreneurs." Table 4 indicates the replies given by Social Studies teachers.

Table 4. Teachers' Opinions on Whether They Consider Themselves Entrepreneurs

Category	Bayburt Province	Kars Province	f
Yes	BT4, BT5, BT8, BT9, BT10	KT1, KT7, KT9, KT10, KT14	10
No	BT1, BT2, BT3, BT6, BT7	KT2, KT11, KT12	8
Partially		KT3, KT4, KT5, KT6, KT8, KT13	6

Table 4 indicates that 41.6% of the participating teachers identified themselves as entrepreneurs, whereas 33.3% considered themselves not entrepreneurs. Additionally, 25% of the participant teachers claimed to be 'partially' entrepreneurs. Below are a few quotations reflecting the opinions of the teachers:

"I do not consider myself as an entrepreneur, especially in this period (Pandemic period)" (KT12).

"I would say 'partially' because we cannot get full professional support, and thus our entrepreneurial spirit has been dulled" (KT13).

"I do not consider myself too entrepreneurial. The school has rules, and adhering to them really puts the teacher into stereotypes at some point..." (BT3).

"Yes, I see myself as entrepreneurial. When I look back, I realize that I did things differently. For example, while working in the village school, we wrote something on a stone to make the Kadesh (kadeş) agreement, a treaty between the Egyptians and the Hittites, more memorable and permanent. Then we hung it on the wall in the classroom. No child has ever forgotten it. I mean, such entrepreneurial activities are not that difficult. Breaking the education patterns is not that difficult" (BT9).

The fourth subgoal of the research assessed "teachers' views on activities for students to upskill their entrepreneurship." Table 5 lists the responses given by Social Studies teachers.

Table 5. Activities for Students to Upskill Their Entrepreneurship

	Category	Bayburt	Kars	f
Teacher Activity	Listening to students' thoughts	BT1, BT2, BT4	KT1, KT2, KT7, KT9, KT10	8
	Making different activities based on class units		KT2, KT6, KT3, KT5, KT8, KT11, KT13	7
	Opening insight into students' minds by exemplifying things	BT5, BT9	KT4, KT14	4
	Organizing trips	BT4, BT6, BT7		3
	Questioning-Answering	BT6, BT7	KT7	3
	Brainstorming		KT7, KT9, KT11	3
	Bringing in actual witnesses to discuss the matter	BT6		1
	Doing Social projects	BT6	KT1, KT3, KT9, KT10, KT11, KÖ14	7
Activity Made by the Student	Theater and acting	BT4, BT7, BT9		3
	Organizing charity sales	BT6, BT8		2
	Organizing competitions		KT11, KT12	2
	Other*	BT4, BT9, BT10	KT3, KT5	5

* Debating, keeping a diary, designing a model, and collecting donations (fundraising) with the İMECE (self-help) system.

Table 5 reveals that teachers mostly prefer listening to students' thoughts as teacher activities to provide students with entrepreneurship skills, whereas doing social projects is the primary activity students prefer. Only the teachers in Bayburt province reported interest in organizing trips; however, teachers in Kars province mainly expressed an interest in brainstorming activities. Debating, keeping a diary, and designing a model were

among the student activities listed in the table under the 'other' option. The following phrases are some of the quotations related to teachers' opinions:

"Students' thoughts on any topic are my priority. I expect the student to ponder and develop an idea, and I assign social projects to my students" (KT1).

"I start by describing how students can recognize the needs surrounding us. I initially make them realize their inner needs. I prompt them to consider what they can do to gain according to their needs" (KT7).

"We regularly organize charity sales and run social projects" (BT6).

"The students interested in archeology brought sand to the classroom and became archaeologists themselves. I planned it, and they organized it themselves. They used brushes like archaeologists and pretended like they found something by establishing a dialogue among themselves. It was a good activity; consequently, other students observed them and participated in the same activity, too" (BT7).

The fifth subgoal of the research evaluated "teachers' views on including entrepreneurship skills in the curriculum." Table 6 provides the replies from Social Studies teachers.

Table 6. Opinions on Including Entrepreneurship Skills in the Curriculum

Category	Bayburt	Kars	f
Insufficient	BT1, BT2, BT3, BT4, BT9, BT10	KT2, KT5, KT6, KT7, KT8, KT9, KT13, KT14	14
Sufficient	BT5, BT6, BT7, BT8	KT1, KT3, KT4, KT10, KT11, KT12	10

According to Table 6, 58% of the teachers indicated that the inclusion rate of entrepreneurship skills in the program was insufficient, whereas 41% stated it was sufficient. The followings are some quotations from the teachers' opinions:

"It is insufficient, because the student evaluation is exam-based (multiple-choice), and it blunts the original thoughts of children. Evaluation should be research and training-oriented" (KT2).

"Yes, it is sufficient, but we cannot do much activity due to the lack of class hours. Thus, the knowledge students acquire is somewhat hanging in the air" (KT4).

"I have the following criticisms about the social studies curriculum related to regional issues. It is impossible to apply a curriculum developed for students in major cities and expect it to be applicable in village schools. In other words, its scope should cover region by region. While preparing the curriculum, I think it should contain scopes regionally, considering the social and

economic status of the country. The content should be the same; however, greater consideration should be given to its application regionally” (BT9).

“I think the Social Studies course adequately covers the entrepreneurship subject. Children were interested in the science and technology section because it contained modern technology (controlling and treating bodily organs with tiny cameras in the medical field). Non-polluted clothes and non-flammable paint were topics covered well in the units...” (BT5).

The sixth subgoal of the research analyzed "teachers' views on the entrepreneurial skills that students should possess." Table 7 lists the replies provided by Social Studies teachers.

Table 7. Entrepreneurship Skills Students Should Possess

Category	Bayburt	Kars	f
Should have courage	BT1, BT2, BT3, BT7, BT10	KT2, KT3, KT4	8
Should work hard	BT4, BT10	KT2, KT5, KT11, KT12	6
Should be inquisitive		KT3, KT4, KT6, KT10, KT13, KT14	6
Should develop new ideas	BT3	KT5, KT9, KT10, KT13	5
Should be self-confident	BT1, BT7	KT7, KT9, KT10	5
Should be open to new ideas	BT2	KT2, KT7, KT8	4
Should follow and utilize technological advancements		KT5, KT8, KT11, KT12	4
Should love research		KT1, KT5, KT6, KT7	4
Should be able to think differently	BT10	KT4, KT14	3
Should be able to take risks	BT2	KT2, KT13	3
Should have a sense of responsibility	BT4, BT7	KT5	3
Should be curious	BT5	KT1, KT5	3
Should be able to recognize personal talents	BT6, BT9	KT8	3
Should possess social participation skills		KT1, KT8, KT10	3
Should possess self-expression skill	BT4, BT6		2
Should have organizing skills	BT4, BT7		2
Should be active and impatient	BT10	KT8	2
Should be a versatile thinker		KT3, KT14	2
Should be highly motivated		KT1, KT4	2
Other*	BT3, BT4, BT8, BT9, BT10	KT5, KT6, KT7, KT9, KT10, KT11	11

* Should be creative, nonprejudicial, optimistic, read books, make good observations, and be excited.

The detailed analysis of Table 7 revealed that entrepreneurial characteristics students should possess, such as being courageous, working hard, being inquisitive, and generating new ideas, were listed in the first place. Only the teachers from Kars province who participated in the study expressed that an entrepreneurial student should possess the categories, including being inquisitive, following and utilizing technological advancements, loving research, being a versatile thinker, and being highly motivated. However, teachers participating from Bayburt province stated that students should possess self-expression and organizing skills. The followings are some quotations from the teachers' opinions:

“Entrepreneurs are those individuals who can produce, question, and implement their perspectives” (KT13).

“They should have a high level of curiosity, interest, research capacity, and social participation skills” (KT1).

“First, entrepreneurial students should express themselves well and recognize their abilities. Because we, the teachers, mostly fail to recognize them. In fact, we are no longer like the classroom teachers. Also, all teachers have different perspectives, and a teacher who prioritizes academic success may fail to recognize students' talents...” (BT6).

“Entrepreneurs must be good observers, and observers examine, ponder, and capitalize on the opportunities. They should consider what the public demand and what opportunities exist. They should pay close attention and recognize what no one else notices. For instance, when the use of paper cups increases during the pandemic, they instantly consider cardboard glass prices and locate their machine. They should immediately make such calculations” (BT8).

Finally, the seventh subgoal of the research assessed "teachers' views on the method, strategy, and learning model that can help students develop entrepreneurial skills." Table 8 displays the responses provided by Social Studies teachers.

Table 8. Method-Technique and Learning Model That Can Help Students Develop Entrepreneurial Skills

	Category	Bayburt	Kars	f
Learning Model	Problem-solving		KT1, KT3, KT4, KT8, KT14	5
	Peer learning		KT3, KT4, KT7, KT8	4
	Discovery learning		KT3, KT4	2
	Practice- and experience-based learning		KT5	1
	Active learning		KT8	1
	Project-based learning		KT9	1
	Research-based learning		KT2	1
	Mastery learning model		KT1	1
Method-Technique	Brainstorming	BT2	KT3, KT9, KT10, KT11, KT12, KT13, KT14	8
	Case study	BT1, BT7, BT8, BT10	KT14	5
	Trip-observation	BT3, BT5	KT8	3
	Six thinking hats	BT3	KT5, KT6	3
	Question-Answer	BT6	KT11, KT12	3
	Station	BT3	KT5, KT6	3
	Role model	BT4, BT5		2
	Discussion		KT6, KT10	2
Other*	BT1, BT2, BT3 BT4, BT9, BT10	KT2, KT5, KT6	9	

*Bingo, quiz show, smart board, alive witness, gossip ring, drama, role-playing, conversation ring, 5N1K (five ws and one h)

Table 8 indicates that problem-solving comes in the top rank among the learning models that can provide students with entrepreneurial skills. This model was followed by peer learning, practice- and experience-based learning, and active learning. The teachers in the Kars province highlighted all learning models. However, the

expressions referring to the method/technique belonged to teachers from both cities. The following verbalizations include some quotations from the perspectives of those teachers:

“There may be active learning, peer learning, problem-solving, and trip-observation practices”
(KT8).

“Teachers may practice methods and techniques, such as brainstorming, research-based learning, discussion, and preparing and presenting alternative course materials” **(KT10)**

“We practice brainstorming techniques. I never say to students that this is wrong, that is wrong, and I never say you are wrong. I seek the truth. Students express their thoughts comfortably in my class. For instance, they never fear about making mistakes... They freely express themselves and behave naturally within the confines of the disciplinary roles” **(BT2).**

“I had the stories posted on the school walls. Learning from the past, in my opinion, makes sense. I do not think any work done by suggestion or advice will be that useful. I believe that empathizing with or bringing a living (experienced) person into the classroom would be much more useful for students to take a more real-life event and enable them to visualize it, ensuring that students take it without feeling it. Otherwise, students fail to imagine freely within a pattern; yet, they should have a realm of freedom”
(BT10).

CONCLUSION and DISCUSSION

Considering the findings on “the concept of entrepreneurship,” teachers characterized it as creating something, taking risks, contributing to production, being brave and assertive, and utilizing opportunities. Correspondingly, the literature review identified that several studies ascribed the concept of entrepreneurship with similar categories (Brenkert, 2009; Drescher, 2007; Gözek & Akbay, 2012; Kumar, Poornima, Abraham, & Jayashree, 2003; Marrero, 2015; Sitkin & Pablo, 1992; Ufuk & Özgen, 2000). From these findings, it is possible to infer that the definitions of the entrepreneurship concept are comparable to what participant teachers expressed in the current study. As a result, while this demonstrates that teachers have a conceptual understanding of entrepreneurship, it is also critical for effectively teaching entrepreneurship to students.

The research findings on “teachers' perspectives on the attributes of entrepreneurship” revealed that numerous teachers primarily described the entrepreneurial concept as perceiving the differences and creating something. Subsequently, there were expressions such as taking risks, contributing to production, being brave and assertive, and utilizing opportunities. Hence, most teachers made an impression that they were open to new ideas (innovativeness). Correspondingly, Drescher (2007) remarked that a creative and innovative idea is necessary for entrepreneurs to start and run their businesses. In addition, high communication skills, courage, critical thinking, and a sense of responsibility were among the frequently expressed entrepreneurial teacher attributes (Sagie & Elizur, 1999; 376). However, some attributes such as a sense of responsibility, critical

thinking, involvement in technology, and possessing a leadership spirit were expressed only by the teachers working in Kars province. To support these conclusions, Başar (2013) indicated that opportunities are at the heart of the entrepreneurial process and that creating opportunities includes characteristics such as creativity, innovation, technology, pioneering, and risk-taking.

Regarding "teachers' views on whether they consider themselves entrepreneurs," 41.6% of the teachers identified themselves as entrepreneurs, whereas 33.3% stated as not entrepreneurs. Additionally, 25% of the participant teachers claimed to be 'partially' entrepreneurs. The primary reason for such a conclusion might be that teachers are entirely aware of the entrepreneurship concept; however, they encounter difficulties putting it into practice. Because teachers explicitly express that either the stereotyped school rules or the lack of professional support teachers received and teachers' intense classroom program hindered them from displaying their entrepreneurial attributes.

Participants in both the Kars and Bayburt provinces asserted their engagement with significant activities to increase their students' entrepreneurial skills in response to the research findings on "teachers' views on activities that will provide students with entrepreneurial skills." Teachers also indicated that listening to their students' thoughts came in first place among these activities and that they strived to instill entrepreneurship skills in students through their extracurricular activities (in and out of the classroom). In this context, Selanik Ay and Acar (2016) also reported their attempts to educate both within and outside the school to help students develop their entrepreneurship skills.

Considering the research findings on "teachers' views on including entrepreneurship skills in the curriculum," 58% of the teachers expressed that the inclusion rate of entrepreneurship skills in the program was insufficient, whereas 41% stated it as sufficient. Although most teachers remarked that entrepreneurial skills are included insufficiently in the curriculum, several teachers deemed it covered sufficiently. In this sense, Gömleksiz and Kan (2009) similarly concluded that the curriculum was effective in helping students develop their entrepreneurial skills.

Regarding the findings on "the entrepreneurial skill students should possess," the participant teachers listed the necessary entrepreneurial skill for students as being courageous, hard-working, inquisitive, and developing new ideas. Moreover, they further expressed that an entrepreneurial student should be curious, follow and utilize technological developments, love research, be a versatile thinker, and be highly motivated. Correspondingly, Marrero (2015), Kumar, Poornima, Abraham, and Jayashree (2003), and Yuan & Woodman (2010) indicated attributes such as optimism, resilience, risk-taking, high motivation, creativity, responsibility, working, utilizing opportunities, willingness, and courageousness among the skills that students require for entrepreneurship. Similarly, the current research also identified courageousness, hard-working, and inquisitiveness among the top-listed entrepreneurial attributes students should possess. Teachers additionally emphasized that creating new ideas, self-confidence, openness to new ideas, following and utilizing

technological advancements, taking risks, inquisitiveness, versatile thinking, and being creative and optimistic were among the skill that any entrepreneurial student should have.

Finally, assessing the research findings on "the method, strategy, and learning model that may provide students with entrepreneurial skills" revealed that participant teachers in Kars province expressed that students potentially gain entrepreneurial skills through problem-solving, peer learning, discovery learning, practice- and experience-based learning, active learning, project-based learning, and mastery learning model. Using project-based education and problem-based learning methodologies, Lanthony, Azzouzi, François & Peyret (2018) also found a positive relationship between self-confidence, organizing, and evaluating skills. Furthermore, teachers from Bayburt and Kars provinces anonymously indicated that practicing specific methods and techniques could aid in students' development of entrepreneurial skills. These methods might be brainstorming, case study, trip and observation, six thinking hats, question-answer, station, drama, gossip ring, and role-playing. Selanik Ay & Acar (2016) and Yurtseven & Ergün (2018) reported that 'drama' was one of the most preferred methods for developing entrepreneurial skills. However, Bacanak (2013) indicated that experimenting, drama, and group study are among the methods to improve entrepreneurial skills successfully. Tosunoğlu (2013), on the other hand, emphasized the essence of entrepreneurship-friendly attitudes in schools and universities, underlining that society should value successful entrepreneurs to promote entrepreneurship. He further stressed the significance of focusing on presenting role models by highlighting success stories as a way to encourage positive attitudes. Such an effort has been essential in proving how teachers' methods, techniques, and models practiced in educational settings may substantially expose students' entrepreneurial spirits.

SUGGESTIONS

The Social Studies teachers participating in the current study asserted that they could not allocate enough time to entrepreneurship-related practices due to their intense curriculum and few hours allotted for Social Studies courses. As a result, increasing the Social Studies course hours might reflect the relevance and practicality of entrepreneurial skills.

It is also necessary to raise entrepreneurship awareness levels of the Social Studies teachers since a sizeable portion of the teachers participating in the study expressed that they consider themselves insufficiently skilled in entrepreneurship education. Therefore, including teachers in entrepreneurship-oriented projects would be beneficial to overcome such nonproficiency.

Various materials are needed to stimulate the different senses of students about entrepreneurship skills. In this context, the school administration might offer the necessary support for the material supply.

It is viable to preferably organize entrepreneurial activities to raise awareness in students and advance their self-confidence by introducing them to successful entrepreneurial individuals and their experiences. Using various methods and techniques in the course might help students develop their entrepreneurial skills. Playing

entrepreneurship-oriented games, such as profit-loss trials, might be a good example to practice in a classroom setting.

ETHICAL TEXT

"In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, and journal ethics rules were followed. The authors are responsible for any violations that may arise in relation to the article." Ethics committee approval of scientific research has been obtained from the Bayburt University ethics committee with decision No: E-82795991-050.99-127108 on 03.04.2023.

Author(s) Contribution Rate: The 1st author's contribution rate to the article is 50%. The second author's contribution rate to the article is 50%.

REFERENCES

- Akyürek, Ç. (2013). İlkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.
- Akyüz, C., Gedik, T., Akyüz, İ., Yıldırım, İ. (2006). Rize ilindeki lise ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik yeteneklerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 20(1), 233-246.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Dogus University Journal*, 6, 1-11.
- Aydın, E. & Öner, G. (2016). Investigation of entrepreneurship levels of social studies and classroom teacher candidates. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 17 (3), 497- 515.
- Aytaç, Ö. (2006). Entrepreneurship: A Socio-Cultural Perspective. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 139-160.
- Bacanak, A. (2013). Teachers views about science and technology lesson effects on the development of students entrepreneurship skills. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 609-629.
- Başar, M. (2013). Girişimcilik ve girişimcilik süreçleri. Y. Ürper (Ed.). *Girişimcilik*. (2-20). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Baysal, H., Özkul, A. (2009). *The role of primary instruction in entrepreneurship education in Turkey a content analysis over course books*. I. International Davraz Congress (24-27 September), Isparta.
- Beca, J. (2007). *The need for improvement in innovativeness development and entrepreneurship training in high school and university science education*. T-Space at The University of Toronto Libraries, University of Toronto Mississauga. <http://hdl.handle.net/1807/10112> adresinden 10.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. Siyasal Kitabevi.
- Borasi, R. & Finnigan, K. (2010). Entrepreneurial Attitudes and Behaviors that Can Help Prepare Successful Change-Agents in Education. *New Educator*, 6, 1-29. <https://doi.org/10.1080/1547688X.2010.10399586>

- Börü, D. (2006). *Girişimcilik eğilimi: Marmara Üniversitesi işletme öğrencileri üzerine bir araştırma*. Marmara Üniversitesi.
- Bozkurt, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O., Alparslan, A. (2012). The development of entrepreneurship in turkey: a qualitative research on entrepreneurs. *Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences*. 15, 229-247.
- Brenkert, G. G. (2009). Innovation, rule-breaking, and the ethics of entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 24, 448-464.
- Corbin, j. ve Strauss, A. (2015). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (4 Edition). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri* (Çev. Ed. M. Bütün ve S. Beşir Demir). Siyasal.
- Curth, A. (2011). *Mapping of teachers' preparation for entrepreneurship education*. http://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_9_politikalar/1_9_4_egitim_politikasi/mappingen.pdf adresinden 02.06.2023. tarihinde erişilmiştir.
- Dede, C. 2010. "Comparing Frameworks for 21st Century Skills." In 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn, edited by James Bellanca and Ron Brandt, 51–76. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Drescher, S. (2007). What is entrepreneurship? Historical approach and critical discussion. https://www.google.com.tr/books/edition/What_is_entrepreneurship_Historical_appr/kH2O7Q8bodQC?hl=tr&gbpv=1&dq=what+is+entrepreneurship&printsec=frontcover. (Erişim Tarihi: 13.05.2023).
- Drobnič, S. (2015). *Literature review: Entrepreneurial school leadership*. Research Centre For Learning and Teaching, Newcastle University, UK.
- Elo, S. ve Kyngas, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of advanced nursing*, 62(1), 107-115.
- European Commission, (2013). *Entrepreneurship Education: A Guide for Educators. June 2013. Entrepreneurship and Social Economy Unit*. European Union, 2013, Bruxelles.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev. Ed. A. Ersoy & P. Yalçınoğlu). Anı.
- Gömlüksiz, M. N., Kan, A. Ü. (2009). Determining the effects of social studies curriculum on gaining critical thinking, creative thinking and entrepreneurship skills (case of diyarbakir city). *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 39-49.
- Gözek, S. ve Akbay, C. (2012). Tendencies and problems of the entrepreneur candidates. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 45-60.
- HO, M. C. S. (2018). Conceptualizing teachers' entrepreneurial behavior: An exploratory review. *International Journal of Liberal Arts and Social Science*, 6(1), 14-28.
- İşcan, Ö., Kaygın, E. (2011). An investigation to determine the entrepreneurship tendency of university students as potential entrepreneurs. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*. 3(2), 275-286.
- Jacob, S. ve Ariya, A. (2015). Teaching Entrepreneurship Education in Tertiary Institutions and the Disposition of Social Studies Students towards Self-Reliance in Plateau State, Nigeria. *International Journal of Education and Research*, 3(10), 95-108.

- Kumar, S. A. Poornima, S.C., Abraham, M. K. ve Jayashree, K. (2003). *Entrepreneurship development*. New age international publishers.
- Marrero, C. (2015). Powerful tips that will make you a guru in entrepreneurship. https://www.google.com.tr/books/edition/Powerful_Tips_That_Will_Make_You_a_Guru/I5_KCgAAQB-AJ?hl=tr&gbpv=1&dq=what+is+entrepreneurship&printsec=frontcover. (Erişim Tarihi: 13.05.2023).
- Merriam S. B (2018). *Nitel araştırma, desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed. S. Turan). Nobel.
- Merriam, S. B. ve Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research*. Jossey-Bass.
- Peltonen, K. (2008). Can learning in teams help teachers to become more entrepreneurial? The interplay between efficacy perceptions and team support. *LTA*, 3, 297-324.
- Robbins, S., Coulter, M. (1999). *Management*. (6th Edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Sagie, A. & Elizur, D. (1999). Achievement Motive and Entrepreneurial orientation: A structural Analysis, *Journal of Organizational Behavior*, 20, 375-387.
- Selanik Ay, T. ve Acar, Ş. (2016). Views of classroom teachers about the acquisition of entrepreneurial skills. *Electronic Journal of Social Sciences*, 15 (58), 960-976.
- Sitkin, S. B., & Pablo, A. L. (1992). Reconceptualizing the determinants of risk behavior. *Academy of Management Review*, 17(1), 9-38.
- Smith, K. and Petersen, J. L (2011). *What is Educational Entrepreneurship?* F. M. Hess (Ed.) Educational Entrepreneurship (s. 21-45). Cambridge, Massachusetts: Harvard Education Press.
- Tarhan, M. (2019). *Girişimcilik pedagojisine giriş*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Thomas, D. R. (2006). A general inductive approach for analyzing qualitative evaluation data. *American Journal of Evaluation*, 27(2), 237-246.
- Tosunoğlu, B. T. (2013). Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde girişimcilik. Y. Ürper (Ed.). *Girişimcilik*. (134-150). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Ufuk, H., Özgen, Ö. (2000). *Kadın girişimcilerin sosyo-kültürel ve ekonomik profili (Ankara Örneği)*. Mavi Ofset Ankara.
- Walsch, D. N. (2017). *Dünya Hızla Değişiyor Ya Sen? Kuraldışı*.
- Yazıcı, K., Uslu, S. ve Arık S. (2016). The investigation of the social entrepreneurship characteristics of social studies pre-service teachers. *Cogent Education*, 3,1-11.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, E. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yuan, F., and R. W. Woodman. 2010. Innovative behavior in the workplace: The role of performance and image outcome expectations. *Academy of Management Journal*, 53 (2), 323-342.
- Yurtseven, R. & Ergün, M. (2018). Teacher's Opinions about Development of Entrepreneurship Skills of Primary School Students. *International Journal of Social Science Research*, 7 (1), 118-140.

ÖĞRETMENLERİN PERSPEKTİFİNDEN GİRİŞİMCİLİĞE BAKIŞ

Öz

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin girişimcilik kavramını nasıl algıladıkları ve öğretmenlerin bu kavramı nasıl aktardıklarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Kars il merkezinde görev yapan 14 ve Bayburt il merkezinde görev yapan 10 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucu, katılımcılardan alınan nitel veriler, teknoloji ortamına aktarılarak tümevarımsal içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öğretmenlerin girişimcilik kavramına dair düşüncelerinin ne olabileceğine yönelik elde edilen verilere göre öğretmenler girişimcilik kavramını bir şey üretmek, risk almak, üretime katılmak, cesur ve atılgan olmak, fırsatları değerlendirmek olarak ifade etmiştir. Öğretmenlerin kendilerini girişimci görüp görmedikleri ile ilgili görüşler incelendiğinde, öğretmenlerin %41.6'ı kendilerini girişimci olarak ifade ederken, % 33.3 girişimci olmadıklarını, % 25'i ise kısmen girişimci olduklarını belirtmiştir. Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandıracak faaliyetlerine yönelik çalışma bulgularına göre hem Kars hem de Bayburt'ta görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerinin girişimcilik becerisi kazanmasında etkili olabilecek faaliyetlerde buldukları görülmüştür. Çalışmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri, programın yoğunluğundan ve Sosyal Bilgiler ders saatinin az olmasından dolayı, uygulamaya yeteri kadar zaman ayıramadıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Girişimcilik, beceri, öğretmen, Sosyal Bilgiler

GİRİŞ

Yaşadığımız yüzyıl her geçen gün değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişime ve gelişime ayak uydurulması toplumdan ayrı düşünülemez. Dolayısıyla toplumların gelişmesinde girişimcilik önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü girişimcilik becerisi, başarıyı ve kaliteyi artırmada önemli unsurlardan biridir. Yeni düşüncelerin yaratılması ve yayılmasında girişimcilik becerisi yüksek bireylere ihtiyaç vardır. Girişimci bireylerin yetiştirilmesi ise hiç şüphesiz eğitim sisteminin önemli çıktıları arasında yer almaktadır. Eğitim sistemi risk alabilen girişimci bireyler yetiştirerek, onlara toplumda yer edinmelerini sağlayacak imkanlar sunmaktadır.

Girişimci bir birey; etkili bir iletişime sahip, takım ruhuyla, iş birliği içinde esnek ve uyumlu çalışan, bilgi-medya ve teknoloji okuryazarı olan, yaratıcı-eleştirel düşünen, problem çözen, üretim yapan, sosyal ve kültürel yeteneklerini geliştiren, öğrenmeyi öğrenen, özdüzenleme yapabilecek şekilde yetişmiş olmalıdır (Dede, 2010). Girişimcilik kavramı genellikle ekonomi ile alakalı bir kavram olarak düşünülse de bireylerin sosyal ve ticari faaliyetlerinin geliştirilmesinde ortaya çıkabilecek olanakları daha iyi anlamayı sağlayan, bir kavram olarak görülmektedir (Başar, 2013; Chell, 2007; Akt. Yazıcı, Uslu ve Arık, 2016). Bu doğrultuda girişimci bireyler sahip olduğu kaynaklara bağlı kalmadan, etrafındaki fırsatları fark eder ve risk alarak bu fırsatlara yönelik ihtiyaçları ve istekleri yenilikler yoluyla karşılamaya çalışır (Robbins ve Coulter, 1999). Risk alabilen, hırslı ve girişimci niteliğe sahip bu bireylerin özellikleri ise yaşadıkları toplum, aile ve erken çocukluk eğitimine bağlıdır (Curth, 2011). Dolayısıyla okullarda, girişimciliğin ele alınması ve öğretmenlerin girişimci davranışlara odaklanması daha yeni bir olgudur (Ho, 2018: 16). Okullar, sadece öğretim yapılan yerler değil aynı zamanda değişimin kaçınılmaz olduğu çevrede faaliyetlerini sürdürmeye çalışan kurumlardır (Drobnič, 2015: 4; Walsch, 2017: 9). Aynı zamanda okullar, girişimcilik kavramının daha anlaşılır olmasına ve bu kavrama yönelik bilinçlenmenin artmasına katkıda bulunan yerlerdir (Börü, 2006). Girişimcilik kavramı çoğunlukla ekonomi alanına ait bir kavram olarak görülmesine rağmen günümüz dünyasında öğretim programları içerisinde kendine yer bulmuş, öğrencilerin girişimci bir birey olarak yetişmelerini amaç edinmiş ve bu amaç doğrultusunda girişimcilik programlarda bir beceri olarak yerini almıştır (Akyürek, 2013:54). 2018 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler Öğretim Programında öğrencilere sadece bilginin kazandırılması değil aynı zamanda kazanılan bilgiyi beceri haline getirebilmesinin de önemi üzerinde durulmuştur (Tarhan, 2019). Çünkü beceri haline getirilen bilgiler, insan yaşantılarında kalıcı etkiye sahip davranış değişikliği meydana getirmesinin yanı sıra beceri; deneyim ve eğitim yoluyla verilen görevleri de iyi bir şekilde yerine getirmektedir (Smith and Petersen, 2011).

Günümüzde, girişimci bireylerin yetiştirilmesinde öğretmenin de önemli bir fonksiyonu bulunmaktadır. Öğretmenleri farklı bilgi, beceri ve tutum konusunda yeterli konuma getirilmesi ve onların sahip olduğu yetkinliklerinin artırılması öğrencilerine yapacakları rehberliğin standardını belirleyecektir. Öğretmenler, öğrencilerin girişimcilik becerilerini ders içinde ve dışında yaptıkları faaliyetlerle ortaya çıkartabilir ve öğrencilerde üst düzey düşünme becerisine katkı sağlayabilir. Dolayısıyla girişimci öğrenci yetiştirmek isteniyorsa ilk önce öğretmenlerin girişimci olması gerekmektedir (Peltonen, 2008). Aynı zamanda öğretmenlerin girişimciliğe nasıl bir anlam yüklediği ve öğretmenlerin girişimci yetkinlik ve davranışlarına nasıl

bağlı olduğu göz önüne alınmalıdır (Borasi ve Finnigan, 2010: 23). Girişimcilik özelliklerinin sınıf ortamında başarılı bir biçimde uygulamaya aktarılmasında, ilk önce öğretmen adaylarının lisans eğitiminde iyi bir şekilde girişimcilik eğitimi almış olmaları gereklidir (European Commission, 2013). Lisans eğitiminde aldıkları girişimcilik becerisiyle, problem çözme, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme ve iletişim kurma gibi becerileri öğrencilere kazandırarak, mezun olup hayatın içerisine atıldıklarında kendi işlerini kuracak düzeyde bilgiye ulaşmaları amaçlanmaktadır (Beca, 2007). Bu doğrultuda öğrencilere en az ilkökul düzeyinden başlayarak yüksek öğretim de dahil olmak üzere girişimcilik becerisi kazandırılmalıdır. Dolayısıyla girişimci bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir role sahip olan öğretmenler ve öğretmen adaylarının öncelikle kendilerinin girişimci bireyler olmaları, yeni girişimcilerin yetiştirilme sürecine katkı sağlayacaktır (Aydın ve Öner, 2016). Alan yazına bakıldığında girişimcilikle ilgili öğretmen ve öğretmen adayıyla yapılan bazı çalışmalara (Akyürek ve Şahin, 2013; Akyüz, Gedik, Akyüz İ, Yıldırım, 2006; Arslan, 2002; Aytaç, 2006; Bacanak, 2013; Baysal ve Özkul, 2009; Bozkurt, Kalkan, Koyuncu ve Alparslan, 2012; Börü, 2006; Cansız, 2007; Edor, 2013; İşcan ve Kaygın, 2011; Jacob ve Ariya, 2015) rastlanmaktadır. Ancak sosyal bilgiler öğretmenlerinin girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmalara çok fazla rastlanmamıştır. Bundan dolayı araştırmanın alanyazındaki bu eksikliği gidermesi düşünülmektedir. Nitekim sosyal bilgiler eğitiminde öğretmen ve öğretmen adayının toplum sorunlara, sosyal ve kültürel etkinliklere yönelik farkındalıkları artırmak için de girişimcilik becerilerinin gelişmiş olması beklenir. Öğretmenleri farklı bilgi, beceri, tutumlar konusunda yeterli konuma getirip yetkinliklerin yükseltilmesi öğrencilerine yapacakları rehberlik ve öğrenme desteğinde kendisini gösterecektir. Böylece öğrencilerde farkındalık oluşup risk alabilen girişimci bireyler yetiştirmesine ortam oluşturulacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin girişimcilik kavramını nasıl algıladıkları ve öğretmenlerin bu kavramı nasıl aktardıklarını ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlere aşağıdaki sorular sorulmuştur.

1. Öğretmenlerin girişimcilik kavramına dair düşünceleri nelerdir?
2. Girişimci öğretmenin özellikleri ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. Kendilerini girişimci görüp görmediklerine dair görüşleri nelerdir?
4. Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik faaliyetleri nelerdir?
5. Programda girişimcilik becerisine yer verme durumlarına dair görüşleri nelerdir?
6. Öğrencilerde bulunması gereken girişimcilik becerisine dair görüşleri nelerdir?
7. Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırabilecek yöntem-teknik ve öğrenme modeline dair görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeline, çalışma grubuna, verilerin toplanmasına ve veri analizine değinilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Temel nitel araştırma deseni, çalışılan alanla ilgili daha fazla bilgi elde etmeyi amaçlamakta (Merriam ve Tisdell, 2016) ve insanların yaşamlarını nasıl yorumladığıyla, dünyalarını nasıl inşa ettikleriyle, deneyimlerine ne anlam kattıklarıyla ilgilenmektedir (Merriam, 2018). Bu nedenle araştırmada, öğretmenlerin girişimcilik kavramını nasıl algıladıkları ve bu kavramı nasıl aktardıklarını ortaya çıkarmak için bu desen tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu, amaçlı örneklemenin, üzerinde kolaylıkla araştırma yapılacak kişi ve grupların seçilmesine dayalı (Sönmez ve Alacapınar, 2014) uygun durum çalışma grubu tekniğine göre oluşturulmuştur. Çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Kars il merkezinde görev yapan 14 ve Bayburt il merkezinde görev yapan 10 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma gurubunu oluşturan sosyal bilgiler öğretmenlerine ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine Ait Demografik Özellikler

		Katılımcı sayısı
Cinsiyet	Kadın	8
	Erkek	16
Yaş	25-30 yaş	-
	31-35 yaş	5
	36-40 yaş	9
	41-45 yaş	6
	45-50 yaş	4
Mesleki Deneyim	0-5 yıl	4
	6-10 yıl	3
	11-15 yıl	11
	16-20 yıl	5
	21-25 yıl	1

Tablo 1’de görüldüğü üzere çalışmaya katılan öğretmenlerin 8’i kadın, 16’sı erkektir. Basit tesadüfi örnekleme kullanıldığı için çalışmaya katılan öğretmenlerden erkek katılımcının daha fazla olduğu ve mesleki deneyim açısından 11-15 yıl arasında görev yapan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde her görüşmede aynı sorular üzerinde durulur. Belirlenen sorular ele alındıktan sonra, katılımcılar konuyla ilgili olduğunu düşündükleri herhangi bir şeyi eklemekte özgürdürler. Ayrıca araştırmacılar belirli noktaları açığa çıkarmak ve derinleme bilgi elde etmek için ek sorular sorabilirler (Corbin ve Strauss, 2015). Bu sebeple tercih edilen yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanma sürecinde alan yazın incelenmiş ve araştırmanın problemi doğrultusunda soru havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan soruların kapsam ve görünüş geçerliğinin sağlanması amacıyla araştırmanın yapıldığı Bayburt ve Kars illerinde Sosyal Bilgiler eğitimi alanında uzman görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanların görüşleri doğrultusunda bazı sorularda anlam değişikliği yapılmış bazı sorular ise araştırmanın amacına uygun olmadığı düşüncesiyle çıkarılmıştır. Sonrasında hazırlanan soruların uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan pilot uygulama sonucunda bazı soruların daha net ve anlaşılabilir olması yönünde düzeltmeler yapılarak forma son şekli verilmiştir. İlâveten çalışmaya başlamadan önce görüşmede kullanılacak soruların ve görüşmecinin pilot çalışmaya tabii tutulması araştırmanın güvenilirliği açısından gereklidir. Ayrıca güvenirliliğin artırılmasında, araştırmacının notlarını ses kayıt cihazıyla kaydetmesi ve bunları yazıya aktarması önemlidir. Çünkü toplanan verilerin tarihini, yerini, zamanını, görüşülen kişileri ve gözlenen durumları kaydetmesi veri analizinin anlaşılır olmasını da sağlamaktadır. Dahası ses kayıtları dinlenerek de soyut genellemeler yapılabilmektedir (Merriam, 2018; Creswell, 2016; Glesne, 2012). Yapılan çalışmada da görüşülen kişilerin isteğine bağlı olarak hem ses kayıt cihazının kullanımına yer verilmiş hem de kendi el yazılarıyla soruları cevaplamalarına imkân tanınmıştır.

Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucu, katılımcılardan alınan nitel veriler, teknoloji ortamına aktarılarak tümevarımsal içerik analizi ile çözümlenmiştir. Tümevarımcı analiz, veri içinde örüntülerin, temaların ve kategorilerin keşfedilmesini içerir. Bulgular araştırmacının veriyle etkileşimi sonucu ortaya çıkar. Nitel analiz genellikle ilk aşamalarda, özellikle içerik analizi için kategori, örüntü ve temaları ortaya çıkarırken tümevarımsaldır. Bu genelde veriye açık olmanın önemini vurgulamak için, açık kodlama olarak adlandırılır (Corbin ve Strauss, 2015). Tümevarımsal içerik analizini kullanan bir araştırmacı öncelikle açık kodlama, kategoriler oluşturma ve son olarak da özetleme yapmaktadır (Elo ve Kyngas, 2008; Thomas, 2006). Yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formlarının analizi sırasında da kodlamalar yapılarak kategoriler oluşturulmuştur. Sonrasında kategorilere son şekli verilerek özetleme gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından incelendikten sonra kodlar ve kategoriler meydana getirilmiştir. Verilerin sunumunda ise öğretmenlerin görüşlerinden aynen alıntılara yer verilmiştir. Alıntılarda öğretmenlerin gerçek ismi yerine verilen kodlar kullanılmıştır. Görüşme yapılan öğretmenlerin kimlikleri gizli tutulmuştur. Yapılan görüşmelerde kodlamalar Kars il merkezindeki öğretmenler için KÖ1, KÖ2, KÖ3... şeklinde yapılırken, Bayburt il merkezindeki öğretmenler için ise BÖ1, BÖ2, BÖ3... şeklinde yapılmıştır. Öğretmenlere kodların

verilmesinde herhangi bir özellik (cinsiyet, yaş vb.) gözlemlenmemiş, görüşme sırasına göre kodlamalar yapılmıştır. Yapılan kodlamalardan sonra kategorilere göre katılımcılara yer verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Merriam'ın (2018) ifade ettiği gibi geçerlik ve güvenilirlik, herhangi bir araştırmanın kavramsal çerçevesinin oluşturulması, verilerin toplanması, analiz edilmesi, yorumlanması ve bulguların sonucunun inanılır, ölçülebilir ve güvenilir olmasıdır. Yıldırım ve Şimşek (2008) araştırmada elde edilen verilerin raporlandırılması ve araştırmacının çalışma sonuçlarına nasıl ulaştığını belirtmesinin, araştırmanın geçerliliği için önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu bakımdan yapılan araştırmada verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar, sürecin nasıl yürütüldüğünün açıklanması ve araştırmada elde edilen kategorilerin ayrıntılı listelerine yer verilmesi geçerliliğin sağlanması açısından önemlidir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için ise elde edilen verilerden oluşturulan kategoriler, iki araştırmacı tarafından da değerlendirilmiştir. Değerlendirmeden sonra görüş farklılıkları tespit edilmiş ve bu farklılıkta göz önünde bulundurularak araştırmanın güvenilirliği (Güvenirlik Formülü= Görüş birliği/Görüş birliği + Görüş ayrılığı) hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Mevcut araştırma sonucunda yapılan kategorilerin değerlendirilmesinde bazı kategorilerin farklı bir kategori içerisinde yer alabileceği görülmüştür. Bu durumda güvenilirlik hesaplanırken göz önünde bulundurularak güvenilirlik, $76/76+10=0.88$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç araştırmanın güvenilirliği için yeterli olduğunu göstermektedir.

BULGULAR

Bu kısımda Sosyal Bilgiler öğretmenlerine 7 adet soru sorulmuş, öğretmenlerin verdiği cevaplardan hareketle aşağıda elde edilen tablolara ve öğretmen görüşlerinden alıntılara yer verilmiştir. Araştırmanın birinci alt amacında “öğretmenlerin girişimcilik kavramına dair düşüncelerine” yönelik soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Girişimcilik Kavramına Dair Düşünceleri

Kategori	Bayburt	Kars	f
Farklılıkları görüp bir şey üretmek	(BÖ2, BÖ5, BÖ6, BÖ9, BÖ10)	(KÖ3, KÖ6, KÖ14)	8
Risk almak	(BÖ2, BÖ3)	(KÖ1, KÖ4, KÖ6)	5
Üretime katılmak	(BÖ2, BÖ8)	(KÖ8, KÖ10)	4
Cesur olmak	(BÖ3)	(KÖ8, KÖ13)	3
Atılgan olmak	(BÖ3)	(KÖ3, KÖ14)	3
Var olan potansiyeli bir üst noktaya çıkarmak	(BÖ4)	(KÖ9, KÖ10)	3
Fırsatları değerlendirmek		(KÖ1, KÖ3, KÖ13)	2
Üretimin toplum, ülke ve dünya açısından önemini kavramak		(KÖ2, KÖ5)	2
Bir fikre dayalı olarak adım atmak		(KÖ1, KÖ2)	2
Diğer*	(BÖ1, BÖ7, BÖ5, BÖ2)		

* Kişinin özgüveninin olması; fikirlerini, düşüncelerini özgürce ifade etmesi, çaba harcamak, başarılı olmak

Tablo 2’de görüldüğü üzere öğretmenlerin çoğu girişimcilik kavramını, farklılıkları görerek bir şey üretmek olarak tanımlamıştır. Sonrasında sırasıyla risk almak, üretime katılmak, cesur ve atılgan olmak, var olan

potansiyeli bir üst noktaya çıkarmak ifadeleri tabloda yer almıştır. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Girişimcilik Kavramına Dair görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Kişinin kendi yeteneklerinin farkına varıp, gerçekçi adımlar atarak yeni faaliyetlerde bulunabilmesidir” (KÖ9).

“İnsanın karşısına çıkan faaliyetleri en iyi şekilde değerlendirmesidir” (KÖ1).

“Girişimcilik bir insanın kendisine özgüveninin olması, fikirlerini düşüncelerini özgürce ifade etmesi veya bulunduğu ortamda bunları yüksek sesle dile getirmesi” (BÖ1)

“Bir işi yaparken iyi veya kötü, yarar ya da zarar yağlayacak olsada o işi yapmak ve bitirmek yani zararına olsada o işi bitirmek” (BÖ3)

Araştırmanın ikinci alt amacında “öğretmenlerin girişimci öğretmenin özellikleri ile ilgili görüşlerine” yönelik soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Girişimci Öğretmenin Özellikleri İle İlgili Görüşleri

Kategori	Bayburt	Kars	f
Yeniliklere açık olmalı	BÖ3,BÖ5, BÖ8, BÖ9	KÖ2, KÖ3, KÖ4, KÖ6, KÖ8, KÖ9, KÖ10, KÖ12, KÖ13, KÖ14	14
İletişim becerisi yüksek olmalı	BÖ7	KÖ1, KÖ2, KÖ3, KÖ4, KÖ8, KÖ12	7
Cesaretli olmalı	BÖ2, BÖ7	KÖ3, KÖ4, KÖ13, KÖ14	6
Eleştirel düşünebilmeli		KÖ1,KÖ2,KÖ3, KÖ4, KÖ10	5
Sorumluluk bilincine sahip olmalı		KÖ2, KÖ3, KÖ4, KÖ12, KÖ13	5
Bilgi birikimi olmalı	BÖ3	KÖ8, KÖ11, KÖ12	4
Okulun ve öğrencinin potansiyelini bir üst noktaya taşımalı	BÖ3, BÖ4	KÖ9, KÖ14	4
Risk alabilmeli	BÖ8	KÖ2, KÖ3, KÖ4	4
Teknolojiye yer vermeli		KÖ8, KÖ11, KÖ12	3
Lider ruhuna sahip olmalı		KÖ3, KÖ4, KÖ12	3
Standartın üstüne çıkmalı	BÖ10	KÖ13, KÖ14	3
Günün şartlarına kendini endeksleyebilmeli ve uyum sağlayabilmeli	BÖ9	KÖ5, KÖ7	3
Faal olmalı	BÖ2, BÖ4	KÖ9	3
Üretken olmalı	BÖ1, BÖ6	KÖ10	3
Düşüncelerini özgürce ifade etmeli	BÖ3	KÖ2	2
Diğer*	BÖ2, BÖ7, BÖ10	KÖ1, KÖ2, KÖ10	6

*Özgüvenli olmalı ve yanlış yapmaktan korkmamalı, planlı olmalı, var olanın üzerine ekleyerek yeni kapılar açmalı, düşüncelerini rahatlıkla söyleyebilecek (ifade edebilecek) bir ortam sağlamak

Tablo 3’te görüldüğü üzere öğretmenlerin çoğu girişimci bir öğretmenin yeniliklere açık olması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca öğretmenler; iletişim becerisinin yüksek olması, cesaretli olmaları, eleştirel düşünebilmeleri ve sorumluluk bilincine sahip olmaları gerektiğini de ilk sıralarda dile getirmişlerdir. Yine araştırmaya dahil edilen öğretmenler tarafından söylenen eleştirel düşünebilme, sorumluluk bilincine sahip olma, teknolojiye yer verme

ve lider ruhuna sahip olma gibi girişimcilik özelliklerinin, Kars ilinde görev yapan öğretmenlerin ifadeleri olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“İçinde bulunan koşulları kullanarak öğrencileri için farklı uygulamalar gerçekleştirebilen girişimci öğretmendir. Mesela derslerde kalıcılığı sağlamak adına akıllı tahtadan yeryüzü şekillerini göstermek yerine oyun hamuruyla yeryüzü şekillerini yapabilmek bence girişimcilik örneğidir” (KÖ5).

“Girişimci öğretmen çevresinde olan olaylarla öğretmenler arasında bağ kurar. Girişimci bir öğretmen için çevresindeki birçok şey öğrenme materyali haline getirebilir. Bir gazete haberinden tutun da yeni çıkan bir teknolojik buluşa kadar her şey öğrenmeyi kalıcı ve eğlenceli bir hale getirmek için kullanır ve yenilikleri takip eder” (KÖ7).

“Var olanın üzerine eklemeli ve yeni kapılar açmalı öğrenciye yani bilinenin dışına çıkmalı. Standartın çok üstünde farklı boyuta getirmeli hem öğrenciyi hem kendi yapmış olduğu mesleği yoksa diğer türlü çok sıkıcı bir meslek olabileceğini düşünüyorum. Farklı kapılar farklı alanlarla birlikte öğrenciyi de katıp geniş bir alana yaymalı. Farklılıklardan kasıt, bir kültüre bağlı kalmayıp birçok kültürü tanıması gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, kültür miras alanını anlatırken tabiki önce yaşadığınız yeri anlatırsınız ama dünyada olup biteni de çocuğa vermeniz lazım. Mesela Pizza Kulesi'nin neden yamuk olduğunu çocuğa anlatabilirsiniz ya da katedralleri anlatabilirsiniz. Alanlardan kasıt ise sadece eğitim bağlamında çocuğun yetiştirilmesi değil, ekonomi, kültür, sanat, spor gibi birçok alanda yetiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum...”(BÖ10)

“Girişimci öğretmen herkese tanımlanmış olan belli başlı görevler var. Öğretmen bu görevlerin dışına çıkarak öğrencinin ve okulun potansiyelini geliştirmeli, bir üst noktaya taşıyıcı çalışmalar yapmalı...” (BÖ4).

Araştırmanın üçüncü alt amacında “kendilerini girişimci görüp görmediklerine dair görüşlerine” yönelik soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Kendilerini Girişimci Görüp Görmedikleri İle İlgili Görüşler

Kategori	Bayburt	Kars	f
Evet	BÖ4, BÖ5, BÖ8, BÖ9, BÖ10	KÖ1, KÖ7, KÖ9, KÖ10, KÖ14	10
Hayır	BÖ1, BÖ2, BÖ3, BÖ6, BÖ7	KÖ2, KÖ11, KÖ12	8
Kısmen		KÖ3, KÖ4, KÖ5, KÖ6, KÖ8, KÖ13	6

Tablo 4’ten anlaşılacağı üzere, araştırmaya dahil olan öğretmenlerin %41.6’i kendilerini girişimci olarak görmelerine rağmen, % 33.3 girişimci olmadıklarını, % 25 ise kısmen girişimci olduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Özellikle bu dönemde (Pandemi süreci) kendimi girişimci olarak görmüyorum” (KÖ12).

“Kısmen, mesleki anlamda tam anlamıyla desteklenemediğimizden girişimci ruhumuz köreliyor” (KÖ13).

“Fazla girişimci olduğumu düşünmüyorum. Okulun kuralları var, onlara bağımlı kalmak gerçekten öğretmeni bir noktadan sonra kalıplara sokuyor...” (BÖ3).

“Görüyorum. Geriye dönüp baktığımda farklı şeyler yaptığımızı görüyorum. Örneğin, köy okulunda çalışırken Mısırlılarla Hititler arasındaki Kadeş Anlaşmasının kalıcılığını sağlamak için biz taşlar üzerine bu anlaşmayla ilgili bir şeyler yazdık. Sınıfımızın duvarına astık. Hiçbir çocuk onu hiç unutmadı. Yani bunlar zor değil, kalıpların dışına çıkabilmek çok da zor değil” (BÖ9).

Araştırmamanın dördüncü alt amacında “Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik faaliyetlere” dair soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırmaya yönelik faaliyetlere

	Kategori	Bayburt	Kars	f
Öğretmen Faaliyeti	Öğrenci fikirlerini dinlemek	BÖ1, BÖ2, BÖ4	KÖ1, KÖ2, KÖ7, KÖ9, KÖ10	8
	Üniteye göre farklı etkinlikler yaptırma		KÖ2, KÖ6, KÖ3, KÖ5, KÖ8, KÖ11, KÖ13	7
	Örnekler vererek öğrencinin zihninde kapı aralama	BÖ5, BÖ9	KÖ4, KÖ14	4
	Gezi düzenleme	BÖ4, BÖ6, BÖ7		3
	Soru-cevap	BÖ6, BÖ7	KÖ7	3
	Beyin fırtınası		KÖ7, KÖ9, KÖ11	3
	Konu doğrultusunda canlı tanık getirme	BÖ6		1
Öğrenciye Yapıtılan Faaliyet	Sosyal proje çalışmaları yaptırma	BÖ6	KÖ1, KÖ3, KÖ9, KÖ10, KÖ11, Ö14	7
	Tiyatro ve rol yaptırma	BÖ4, BÖ7, BÖ9		3
	Kermes Düzenleme	BÖ6, BÖ8		2
	Yarışma yaptırma		KÖ11, KÖ12	2
	Diğer*	BÖ4, BÖ9, BÖ10	KÖ3, KÖ5	5

*Münazara yaptırma, günlük tutturma, maket tasarlatma, imece sistemiyle yardım toplama (bağış toplama)

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilere girişimcilik becerisi kazandıracak öğretmen faaliyetlerinden ilk sırayı öğrenci fikirlerini dinlemek alırken, öğrenciye yaptırılan faaliyetlerde ise sosyal proje çalışmalarının aldığı görülmektedir. Öğretmen faaliyetlerinden biri olan gezi düzenleme sadece Bayburt il merkezinde görev yapan öğretmenler tarafından dile getirilirken, beyin fırtınası ise Kars il merkezinde görev yapan öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Ayrıca münazara yaptırma, günlük tutturma, maket tasarlatma gibi öğrenci faaliyetlerine de tabloda yer verilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Herhengi bir konuda öncelikli olarak öğrencinin fikrine önem veririm. Öğrencinin kafa yorarak fikir oluşturmasını beklerim ve onlara sosyal proje çalışmaları veririm” (KÖ1).

“Çevremizdeki ihtiyaçları nasıl farkedebilirlerle başlıyorum. Öğrencilerin önce ihtiyaçlarını fark etmelerini sağlıyorum. İhtiyaçlara göre fayda sağlamak için neler yapabileceğini düşünmelerini sağlıyorum” (KÖ7).

“Düzenli olarak kermes yaptırıyor ve sosyal proje çalışmalarına yer veriyoruz” (BÖ6).

“Arkeoloji ile ilgili çocuklar, sınıfa çok miktarda kum getirdiler ve kendileri arkeolog oldular. Ben planladım, kendileri düzenlediler. Arkeolog gibi fırça kullandılar ve kendi aralarında diyalog kurarak bir şeyler buldular. Güzel bir etkinlikti ve diğer öğrencilerde bunu görüp gözlemleyerek onlarda yapmaya başladılar” (BÖ7).

Araştırmanın beşinci alt amacında “programda girişimcilik becerisine yer verme durumlarına yönelik” soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Programda Girişimcilik Becerisine Yer Verme Durumlarına Dair Görüşler

Kategori	Bayburt	Kars	f
Yeterli Değil	BÖ1, BÖ2, BÖ3, BÖ4, BÖ9, BÖ10	KÖ2, KÖ5, KÖ6, KÖ7, KÖ8, KÖ9, KÖ13, KÖ14	14
Yeterli	BÖ5, BÖ6, BÖ7, BÖ8	KÖ1, KÖ3, KÖ4, KÖ10, KÖ11, KÖ12	10

Tablo 6 incelendiğinde programda girişimcilik becerisine yer verilme durumuyla ilgili öğretmenlerin %58’i yeterli olmadığını söylerken, %41’i yeterli olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Yeterli değil, çünkü öğrencileri değerlendirme sınav (çoktan seçmeli) odaklı olduğundan çocukların özgün fikirlerini köreltmektedir. Araştırma ve uygulama temelli değerlendirme omalıdır” (KÖ2).

“Evet verilmiş, fakat ders saatinin az olmasından dolayı fazla etkinlik yapamıyoruz. Bundan dolayı öğrencilerin öğrendiği bilgiler biraz havada kalıyor” (KÖ4).

“Çevre şartlarıyla alakalı, sosyal bilgiler öğretim programını şu yönde eleştiriyorum. Belli büyük şehirlere göre program yapılıp da köy okulunda uygulanmasını beklemek pek de mümkün değil. Yani bölge bölge tasarlanıp da yapılması gerekiyor. Program hazırlanırken ülkenin sosyo-ekonomik durumuna göre bölgesel olarak hazırlanması, içerik aynı ama uygulama olarak bölgesel uygulanmasına daha fazla dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum” (BÖ9).

“Girişimciliğin Sosyal Bilgiler dersinde güzel bir şekilde yer verildiğini düşünüyorum. Bilim ve teknoloji ünitesinde özellikle güncel teknolojinin yer alması (tıp alanında küçük kameralarla vücut organlarının control edilerek tedavi edilmesi) çocukların çok dikkatini çekti. Kirlenmeyen elbise, yanmayan boya gibi konular ünitelerde güzel vermiş...” (BÖ5).

Araştırmanın altıncı alt amacında “Öğrencilerde bulunması gereken girişimcilik becerisine dair” soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerde Bulunması Gereken Girişimcilik Özellikleri

Kategori	Bayburt	Kars	f
Cesareti olmalı	BÖ1, BÖ2, BÖ3, BÖ7, BÖ10	KÖ2, KÖ3, KÖ4	8
Çalışmalı	BÖ4, BÖ10	KÖ2, KÖ5, KÖ11, KÖ12	6
Sorgulayıcı olmalı		KÖ3, KÖ4, KÖ6, KÖ10, KÖ13, KÖ14	6
Yeni fikirler üretmeli	BÖ3	KÖ5, KÖ9, KÖ10, KÖ13	5
Özgüvenli olmalı	BÖ1, BÖ7	KÖ7, KÖ9, KÖ10	5
Yeniliklere açık olmalı	BÖ2	KÖ2, KÖ7, KÖ8	4
Teknolojik gelişmeleri takip etmeli ve yararlanmalı		KÖ5, KÖ8, KÖ11, KÖ12	4
Araştırmayı sevmeli		KÖ1, KÖ5, KÖ6, KÖ7	4
Farklı düşünebilmeli	BÖ10	KÖ4, KÖ14	3
Risk alabilmeli	BÖ2	KÖ2, KÖ13	3
Sorumluluk duygusu olmalı	BÖ4, BÖ7	KÖ5	3
Meraklı olmalı	BÖ5	KÖ1, KÖ5	3
Kendindeki yetenekleri fark edebilmeli	BÖ6, BÖ9	KÖ8	3
Sosyal Katılım becerisine sahip olmalı		KÖ1, KÖ8, KÖ10	3
Kendini ifade edebilmeli	BÖ4, BÖ6		2
Planlama becerisi olmalı	BÖ4, BÖ7		2
Hareketli, sabırsız olmalı	BÖ10	KÖ8	2
Çok yönlü düşünebilen		KÖ3, KÖ14	2
Motivasyonu yüksek olmalı		KÖ1, KÖ4	2
Diğer*	BÖ3, BÖ4, BÖ8, BÖ9, BÖ10	KÖ5, KÖ6, KÖ7, KÖ9, KÖ10, KÖ11	11

* Yaratıcı olmalı, önyargılardan sıyrılmış olmalı, iyimser olmalı, kitap okumalı, iyi gözlem yapabilmeli, heyecanlı olmalı

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerde bulunması gereken cesaretli olmalı, çalışmalı, sorgulamalı ve yeni fikirler üretmeli gibi girişimcilik özelliklerinin ilk sıralarda ifade edildiği görülmüştür. Dahası girişimci bir öğrencinin sorgulaması, teknolojik gelişmeleri takip etmesi, araştırmayı sevmesi, çok yönlü düşünmesi ve motivasyonu yüksek olması gerektiğini sadece Kafkas il merkezinden çalışmaya katılan öğretmenler dile getirmiştir. Diğer yandan kendini ifade edebilmesi ve planlama becerisinin olması gerektiğini de Bayburt il merkezinden çalışmaya katılan öğretmenler söylemiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Üretebilen, sorgulayabilen ve düşündüklerini uygulayabilen kişilerdir” (KÖ13).

“Merak, ilgi, araştırmayı seven ve sosyal katılım becerisi yüksek olması” (KÖ1).

“En başta kendini güzel ifade etmesi, kendindeki yetenekleri fark edebilmesi, çünkü biz çok fark edemeyebiliyoruz. Yani sınıf öğretmeni gibi değiliz artık. Bir de öğretmenlerin bakış açıları da farklı, akademik başarıyı ön planda tutan bir öğretmen yetenekleri fark edemeyebiliyor...” (BÖ6).

“İyi gözlemci olmalı, gözlemci bakar, düşünür, fırsat çıkar fırsatı iyi değerlendirir girişimciler. Halk ne istiyor ve fırsat ne. İyi gözlemleyerek kimsenin göremediğini görür. Mesela pandemi döneminde karton bardak tüketimi artınca hemen bir karton bardağın kaç liraya satılacağını ya da makinesini düşünür. Hemen bu tür hesaplar yapar” (BÖ8).

Araştırmanın yedinci alt amacında “Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırabilecek yöntem-teknik ve öğrenme modeline dair” soru sorulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden alınan yanıtlara dair bulgular tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilere Girişimcilik Becerisi Kazandırabilecek Yöntem-Teknik ve Öğrenme Modeli

	Kategori	Bayburt	Kars	f
Öğrenme modeli	Problem çözme		KÖ1, KÖ3, KÖ4, KÖ8, KÖ14	5
	İşbirliğine dayalı öğrenme		KÖ3, KÖ4, KÖ7, KÖ8	4
	Buluş yoluyla öğrenme		KÖ3, KÖ4	2
	Yaparak yaşayarak öğrenme		KÖ5	1
	Aktif öğrenme		KÖ8	1
	Proje yoluyla		KÖ9	1
	Araştırma temelli		KÖ2	1
	Tam öğrenme modeli		KÖ1	1
Yöntem-Teknik	Beyin fırtınası	BÖ2	KÖ3, KÖ9, KÖ10, KÖ11, KÖ12, KÖ13, KÖ14	8
	Örnek olay	BÖ1, BÖ7, BÖ8, BÖ10	KÖ14	5
	Gezi-gözlem	BÖ3, BÖ5	KÖ8	3
	Altı şapka	BÖ3	KÖ5, KÖ6	3
	Soru cevap	BÖ6	KÖ11, KÖ12	3
	İstasyon	BÖ3	KÖ5, KÖ6	3
	Rol-model olma	BÖ4, BÖ5		2
	Tartışma		KÖ6, KÖ10	2
	Diğer*	BÖ1, BÖ2, BÖ3 BÖ4, BÖ9, BÖ10	KÖ2, KÖ5, KÖ6	9

*Tombala, bilgi yarışması, akıllı tahta, canlı tanık, dedikodu halkası, drama, rol yaptırma, konuşma halkası, 5N1K

Tablo 8’e bakıldığında, öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırabilecek öğrenme modeli arasında ilk sırada problem çözme yer almıştır. Sonrasında işbirliğine dayalı, yaparak yaşayarak ve aktif öğrenme ile devam ettiği görülmüştür. Öğrenme modellerinin tamamı Kafkas il merkezinde görev yapan öğretmenler tarafından söylenmiştir. Yöntem teknik kısmında yer alan ifadeler ise her iki ilde de görev yapan öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

“Aktif öğrenme, iş birliğine dayalı öğrenme, problem çözme, gezi ve gözlem yaptırılabilir” (KÖ8).

“Beyin fırtınası, araştırma, tartışma, alternatif ders materyalleri hazırlatma ve sunma” (KÖ10)

“Beyin fırtınası yapıyoruz, asla çocuklara yanlışın yanlış söylüyorsun demem, hata yapıyorsun demem. Doğruyu buldurmaya çalışırım. Çocukların düşüncelerini benim dersimde rahat ifade ederler. Mesela yanlış yapmaktan asla korkmazlar... Kendilerini ifade ederler, disiplin ölçüsünde rahat davranırlar” (BÖ2).

“Okul duvarlarını hikâyelerle yaptırдыm. Geçmişten ders çıkarmanın mantıklı olduğunu düşünüyorum. Öğüt ya da nasihat ile yapılanların çok işe yarayacağını düşünmüyorum. Empati kurarak veya yaşayan birini getirerek, biraz daha gerçek hayattan yaşanmış olayı alarak çocuğun gözünün önüne getirmek ama çocuğun bunu hissetmeden almasını sağlayarak yapılacağı kanaatindeyim. Diğer türlü çocuk bir kalıp içerisinde özgür de düşünemiyor. Hâlbuki çocuğa özgürlük alanı tanınmalı” (BÖ10).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmada “öğretmenlerin girişimcilik kavramına dair düşüncelerinin” ne olabileceğine yönelik elde edilen verilere göre öğretmenler girişimcilik kavramını bir şey üretmek, risk almak, üretime katılmak, cesur ve atılgan olmak, fırsatları değerlendirmek olarak ifade etmiştir. Benzer şekilde literatür incelendiğinde girişimcilik kavramına dair benzer kavramların kullanıldığı çalışmalar mevcuttur (Brenkert, 2009; Drescher, 2007; Gözek ve Akbay, 2012; Kumar, Poornima, Abraham ve Jayashree, 2003; Marrero, 2015; Sitkin ve Pablo, 1992; Ufuk ve Özgen, 2000). Bu ifadelerden de anlaşılıyor ki öğretmenlerin perspektifinden girişimcilik kavramı, alanyazındaki tanımlara paralel olarak ifade edilmiştir. Bu durum girişimciliğin öğretmenler tarafından kavram olarak anlaşıldığını göstermekle birlikte, öğrenciye girişimciliğin doğru bir şekilde aktarılmasını sağlaması açısından önemlidir.

“Öğretmenlerin girişimcilik kavramına dair düşüncelerine” yönelik çalışma bulgularına göre öğretmenlerin çoğu girişimcilik kavramını, farklılıkları görerek bir şey üretmek olarak tanımlamıştır. Sonrasında risk almak, üretime katılmak, cesur ve atılgan olmak, var olan potansiyeli bir üst noktaya çıkarmak ifadeleri yer almıştır. Dolayısıyla öğretmenlerin çoğu yeniliklere açık bir öğretmen profili çizmiştir. Benzer düşüncede olan Drescher (2007) de girişimcilerin işlerini başlatabilmesi ve yürütebilmesi için yaratıcı ve yenilikçi bir fikre ihtiyaç duyulacağını dile getirmiştir. Ayrıca iletişim becerisinin yüksekliği, cesaret, eleştirel düşünme ve sorumluluk bilinci, sık ifade edilen girişimci öğretmen özellikleri arasındadır (Sagie ve Elizur, 1999; 376). Öğretmen ifadelerine bakıldığında da sorumluluk, eleştirel düşünme, teknoloji ve lider ruha sahip olma gibi ifadelerin sadece Kars il merkezinde görev yapan öğretmenler tarafından söylendiği görülmektedir. Bu düşünceleri destekleyen Başar (2013) çalışmasında, girişimcilik sürecinin merkezinde yatan şeyin fırsatlar olduğu ve fırsatların oluşmasında da yaratıcılık, yenilik, teknoloji, öncü olma ve risk alma gibi kavramların yer aldığını ifade etmiştir.

“Öğretmenlerin kendilerini girişimci görüp görmedikleri ile ilgili görüşler” incelendiğinde, öğretmenlerin %41.6’i kendilerini girişimci olarak ifade ederken, % 33.3 girişimci olmadıklarını, % 25’i ise kısmen girişimci olduklarını belirtmiştir. Bu durumun sebebi, girişimcilik kavramını bilmelerine rağmen uygulama boyutunda sıkıntı yaşamalarından kaynaklanıyor olabilir. Çünkü öğretmen alıntılarında anlıyoruz ki ya okulun kalıplaşmış kurallarından ya da öğretmenlerin mesleki anlamda desteklenmediğinden ve program yoğunluğundan öğretmenlerin girişimcilik özelliklerini sergileyemedikleri çıkarılabilir.

“Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandıracak faaliyetlerine” yönelik çalışma bulgularına göre hem Kars hem de Bayburt’ta görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerinin girişimcilik becerisi kazanmasında etkili olabilecek faaliyetlerde buldukları görülmüştür. Öğretmenlerin uygulamış olduğu faaliyetler arasında öğrenci fikirlerini dinlemek ilk sırada yer almasının yanı sıra sınıf içinde ve dışında gerçekleştirdikleri etkinliklerle de öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırmaya çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Selanik Ay ve Acar (2016) çalışmalarında öğrencilerin girişimcilik becerilerini geliştirmeye yönelik okul içinde ve dışında çalışmalar yaptıkları bilinmektedir.

“Programda girişimcilik becerisine yer verme durumlarına dair görüşlerine” yönelik çalışma bulgularına göre öğretmenlerin % 58’i programda girişimcilik becerisinin yeterli olmadığını söylerken, % 41’i yeterli olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin çoğu programda girişimcilik becerisine yeteri kadar yer verilmediğini dile getirmiş olsa da yeterli olarak ifade eden öğretmen görüşü de az değildir. Gömleksiz ve Kan (2009) yaptıkları çalışmada programın girişimcilik becerisini kazandırmada etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

“Öğrencilerde bulunması gereken girişimcilik özelliklerine” yönelik çalışma bulgularına göre öğretmenler, öğrencilerde bulunması gereken girişimcilik özelliklerini cesaretli olmalı, çalışmalı, sorgulamalı ve yeni fikirler üretmeli gibi girişimcilik özelliklerini sıralamıştır. Dahası girişimci bir öğrencinin sorgulaması, teknolojik gelişmeleri takip etmesi, araştırmayı sevmesi, çok yönlü düşünmesi ve motivasyonu yüksek olması gerektiğini de ifade etmişlerdir. Marrero (2015); Kumar, Poornima, Abraham ve Jayashree (2003) ve Yuan ve Woodman (2010) yaptıkları çalışmalarda girişimcilik özellikleri arasında iyimser olma, istikrar, risk alma, yüksek motivasyonu olma, yaratıcı olma, sorumluluk alma, çalışma, fırsatları değerlendirme, istekli olma ve cesaret gösterme gibi kavramlardan bahsetmiştir. Bu özelliklerle benzerlik gösteren araştırma sonuçlarında da öğrencilerde bulunması gereken girişimcilik özellikleri arasında cesaret gösterme, çalışma ve sorgulama ilk sıralarda yer almaktadır. Ayrıca yeni fikirler üretme, özgüvenli olma, yeniliklere açık olma, teknolojik gelişmeleri takip etme, risk alma, meraklı olma, çok yönlü düşünme, yaratıcı ve iyimser olma gibi ifadelerde öğretmenler tarafından dile getirilmiştir.

“Öğrencilere girişimcilik becerisi kazandırabilecek yöntem-teknik ve öğrenme modeline” yönelik çalışma bulgularına göre Kars ilinde görev yapan öğretmenler, öğrencilere problem çözme, işbirliğine dayalı öğrenme, buluş yoluyla öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme, aktif öğrenme, proje yoluyla ve tam öğrenme modeliyle girişimcilik becerileri kazandırılabilirliğini dile getirmişlerdir. Lanthony, Azzouzi, François ve Peyret (2018)’de probleme dayalı ve proje tabanlı öğrenme yaklaşımlarına dayalı olarak yaptıkları çalışma da kişinin kendine güvenmesiyle planlama ve değerlendirme becerileri arasındaki olumlu ilişkiye değinmiştir. Dahası hem Bayburt ilinde hem de Kars ilinde görev yapan öğretmenler girişimcilik becerisinin kazandırılabilirliği belli yöntem tekniklerin kullanılabilirliğini ifade etmişlerdir. Bu yöntem teknikler ise beyin fırtınası, örnek olay, gezi-gözlem, altı şapka, soru-cevap, istasyon, drama, dedikodu halkası ve rol-model değildir. Selanik Ay ve Acar (2016) ve Yurtseven ve Ergün (2018) çalışmalarında girişimcilik becerisinin kazandırılmasında en çok kullanılan yöntemlerden birisinin drama olduğunu ifade etmiştir. Bacanak (2013) ise deney, drama, grup çalışmaları ile girişimcilik becerisinin verilebildiğini ifade etmiştir. Tosunoğlu (2013) toplumun girişimciliği teşvik etmesi için başarılı girişimcilere değer vermesi gerektiğini söyleyerek, okullar ve üniversitelerin bu konuda girişimciliğe karşı olumlu tutumlarının önemi üzerinde durmuştur. Bu doğrultuda olumlu tutumları teşvik etmenin bir yolu olarak başarı öykülerini ön plana çıkararak rol modelleri sunmanın amaçlandığı üzerinde durmuştur. Bu durumun, öğretmenlerin eğitim ortamlarında kullandıkları yöntem teknik ve modellerin öğrencilerdeki girişimcilik ruhunu ortaya çıkarmada etkili olabileceğini göstermesi açısından önemlidir.

ÖNERİLER

Çalışmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri, programın yoğunluğundan ve Sosyal Bilgiler ders saatinin az olmasından dolayı, uygulamaya yeteri kadar zaman ayıramadıklarını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla girişimcilik gibi becerilerin uygulanabilirliği açısından, Sosyal Bilgiler ders saati arttırılabilir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin girişimcilik konusunda farkındalıkları arttırılabilir. Çünkü çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu girişimcilik konusunda kendilerini yeterli görmediği için, öğretmenler girişimcilikle ilgili proje dahil edilebilir.

Girişimcilik becerisiyle ilgili öğrencilerin farklı duyularını harekete geçirebilmek için çeşitli materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Materyallerin temini için gerekli destek okul yönetimi tarafından sağlanılabilir.

Öğrencilerde farkındalık oluşturmak ve öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmek için girişimci etkinlikler düzenlenerek, girişimci bireyler ve yaptıkları çalışmalar öğrencilere aktarılabilir. Derste farklı yöntem ve teknikler kullanılarak öğrencilerin girişimcilik becerileri desteklenebilir. Mesela öğrencilere girişimcilikle ya da kar-zararla ilgili oyunlar oynatılabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir." Bayburt Üniversitesi bilimsel araştırma etik kurulundan 03.04.2023 tarih ve E-82795991-050.99-127108 sayılı karar ile etik kurul onayı alınmıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın makaleye katkı oranı %50'dir; ikinci yazarın makaleye katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Akyürek, Ç. (2013). İlkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.
- Akyüz, C., Gedik, T., Akyüz, İ., Yıldırım, İ. (2006). Rize ilindeki lise ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik yeteneklerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 20(1), 233-246.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Dogus University Journal*, 6, 1-11.
- Aydın, E. & Öner, G. (2016). Investigation of entrepreneurship levels of social studies and classroom teacher candidates. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 17 (3), 497- 515.
- Aytaç, Ö. (2006). Entrepreneurship: A Socio-Cultural Perspective. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 139-160.

- Bacanak, A. (2013). Teachers views about science and technology lesson effects on the development of students entrepreneurship skills. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 609-629.
- Başar, M. (2013). Girişimcilik ve girişimcilik süreçleri. Y. Ürper (Ed.). *Girişimcilik*. (2-20). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Baysal, H., Özkul, A. (2009). *The role of primary instruction in entrepreneurship education in Turkey a content analysis over course books*. I. International Davraz Congress (24-27 September), Isparta.
- Beca, J. (2007). *The need for improvement in innovativeness development and entrepreneurship training in high school and university science education*. T-Space at The University of Toronto Libraries, University of Toronto Mississauga. <http://hdl.handle.net/1807/10112> adresinden 10.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. Siyasal Kitabevi.
- Borasi, R. & Finnigan, K. (2010). Entrepreneurial Attitudes and Behaviors that Can Help Prepare Successful Change-Agents in Education. *New Educator*, 6, 1-29. <https://doi.org/10.1080/1547688X.2010.10399586>
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik eğilimi: Marmara Üniversitesi işletme öğrencileri üzerine bir araştırma*. Marmara Üniversitesi.
- Bozkurt, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O., Alparslan, A. (2012). The development of entrepreneurship in turkey: a qualitative research on entrepreneurs. *Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences*. 15, 229-247.
- Brenkert, G. G. (2009). Innovation, rule-breaking, and the ethics of entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 24, 448-464.
- Corbin, j. ve Strauss, A. (2015). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory* (4 Edition). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri* (Çev. Ed. M. Bütün ve S. Beşir Demir). Siyasal.
- Curth, A. (2011). *Mapping of teachers' preparation for entrepreneurship education*. http://www.ab.gov.tr/files/ardb/evt/1_avrupa_birligi/1_9_politikalar/1_9_4_egitim_politikasi/mappingen.pdf adresinden 02.06.2023. tarihinde erişilmiştir.
- Dede, C. 2010. "Comparing Frameworks for 21st Century Skills." In 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn, edited by James Bellanca and Ron Brandt, 51–76. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Drescher, S. (2007). What is entrepreneurship? Historical approach and critical discussion. https://www.google.com.tr/books/edition/What_is_entrepreneurship_Historical_appr/kH2O7Q8bodQC?hl=tr&gbpv=1&dq=what+is+entrepreneurship&printsec=frontcover. (Erişim Tarihi: 13.05.2023).
- Drobnič, S. (2015). *Literature review: Entrepreneurial school leadership*. Research Centre For Learning and Teaching, Newcastle University, UK.
- Elo, S. ve Kyngas, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of advanced nursing*, 62(1), 107-115.

- European Commission, (2013). *Entrepreneurship Education: A Guide for Educators*. June 2013. Entrepreneurship and Social Economy Unit. European Union, 2013, Bruxelles.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev. Ed. A. Ersoy & P. Yalçınoğlu). Anı.
- Gömlüksiz, M. N., Kan, A. Ü. (2009). Determining the effects of social studies curriculum on gaining critical thinking, creative thinking and entrepreneurship skills (case of diyarbakir city). *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 39-49.
- Gözek, S. ve Akbay, C. (2012). Tendencies and problems of the entrepreneur candidates. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 45-60.
- HO, M. C. S. (2018). Conceptualizing teachers' entrepreneurial behavior: An exploratory review. *International Journal of Liberal Arts and Social Science*, 6(1), 14-28.
- İşcan, Ö., Kaygın, E. (2011). An investigation to determine the entrepreneurship tendency of university students as potential entrepreneurs. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*. 3(2), 275-286.
- Jacob, S. ve Ariya, A. (2015). Teaching Entrepreneurship Education in Tertiary Institutions and the Disposition of Social Studies Students towards Self-Reliance in Plateau State, Nigeria. *International Journal of Education and Research*, 3(10), 95-108.
- Kumar, S. A. Poornima, S.C., Abraham, M. K. ve Jayashree, K. (2003). *Entrepreneurship development*. New age international publishers.
- Marrero, C. (2015). Powerful tips that will make you a guru in entrepreneurship. https://www.google.com.tr/books/edition/Powerful_Tips_That_Will_Make_You_a_Guru/IS_KCgAAQB-AJ?hl=tr&gbpv=1&dq=what+is+entrepreneurship&printsec=frontcover. (Erişim Tarihi: 13.05.2023).
- Merriam S. B (2018). *Nitel araştırma, desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed. S. Turan). Nobel.
- Merriam, S. B. ve Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research*. Jossey-Bass.
- Peltonen, K. (2008). Can learning in teams help teachers to become more entrepreneurial? The interplay between efficacy perceptions and team support. *LTA*, 3, 297-324.
- Robbins, S., Coulter, M. (1999). *Management*. (6th Edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Sađe, A. & Elizur, D. (1999). Achievement Motive and Entrepreneurial orientation: A structural Analysis, *Journal of Organizational Behavior*, 20, 375-387.
- Selanik Ay, T. ve Acar, ř. (2016). Views of classroom teachers about the acquisition of entrepreneurial skills. *Electronic Journal of Social Sciences*, 15 (58), 960-976.
- Sitkin, S. B., & Pablo, A. L. (1992). Reconceptualizing the determinants of risk behavior. *Academy of Management Review*, 17(1), 9-38.
- Smith, K. and Petersen, J. L (2011). *What is Educational Entrepreneurship?* F. M. Hess (Ed.) Educational Entrepreneurship (s. 21-45). Cambridge, Massachusetts: Harvard Education Press.
- Tarhan, M. (2019). *Girişimcilik pedagojisine giriş*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Thomas, D. R. (2006). A general inductive approach for analyzing qualitative evaluation data. *American Journal of Evaluation*, 27(2), 237-246.

- Tosunoğlu, B. T. (2013). Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde girişimcilik. Y. Ürper (Ed.). *Girişimcilik*. (134-150). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Ufuk, H., Özgen, Ö. (2000). *Kadın girişimcilerin sosyo-kültürel ve ekonomik profili (Ankara Örneği)*. Mavi Ofset Ankara.
- Walsch, D. N. (2017). *Dünya Hızla Değişiyor Ya Sen? Kuraldığı*.
- Yazıcı, K., Uslu, S. ve Arık S. (2016). The investigation of the social entrepreneurship characteristics of social studies pre-service teachers. *Cogent Education*, 3,1-11.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, E. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yuan, F., and R. W. Woodman. 2010. Innovative behavior in the workplace: The role of performance and image outcome expectations. *Academy of Management Journal*, 53 (2), 323–342.
- Yurtseven, R. & Ergün, M. (2018). Teacher's Opinions about Development of Entrepreneurship Skills of Primary School Students. *International Journal of Social Science Research*, 7 (1), 118-140.